

Diarienummer: KFN15 2023/0092.

Datum: 2024-02-05

Konstprogram Säbybron

Inledning

Åkers kanal är resterna från farleden Långhundraleden, som vikingarna färdades på när de skulle ta sig från Östersjön till Uppsala. Idag kan kommuninvånare och besökare njuta av ett vackert rekreationsområde genom att gå, cykla eller ta en kanottur intill och i kanalen. I stadsparken växer en skulpturpark fram genom att skulpturer med olika uttryck, från olika decennier och i olika material placerats och placeras här. För att läsa mer om konsten intill kanalen gå in på webbplats osteraker.se/konst. Där hittar du även en digital broschyr: Upptäck konsten. Delar av konsten i Österåker är även tillgänglig genom Region Stockholms app Upptäck konsten, som är fri att ladda ned. Det finns även en konstkarta med samtliga verk i Österåker publicerad.

Bakgrund

Österåkers kommun avsätter en årlig budget för nyinvestering av offentlig konst till kommunens torg och parker och bygger på så vis upp en offentlig konstsamling på allmänna platser som ska vara tillgänglig för kommunens alla invånare. Målet med satsningen är att konsten ska bli ett inslag i kommunens parkmiljö och är en del i kommunens vision om attraktiva allmänna platser. Skulpturparken i Stadspark Åkers kanal, är i sin helhet en målpunkt som idag besöks av många konstintresserade i norrrort.

Arbetet med att gestalta platser ska ske i överensstämmelse med kommunens rådande konstpolicy och riktlinjer för konst. I enlighet med riktlinjer ska bredd av konstnärliga uttryck och material för konsten i stadsparken beaktas, samt även platsens identitet och historia. Social hållbarhet är ett övergripande mål i kommunen.

Val av plats och placering

I samband med projektering av Säbybron skapas en ny cirkulationsplats och en tunnel under platsen/bron för cyklister och gående. Platsen intill Säbybron präglas av rörlighet; gående, cyklister, fordon möts ovan och under tunneln. Projektet har en planerad dekoration i mitten av cirkulationsplatsen och på väggen i den nya tunneln. Bilaga 1.

Den exakta platsen för konst är den del av kanalen som är på samma sida som SL-garaget, mellan parkbänk och dagvattendike d v s sydväst om kanalen. Här finns en rad träd intill kanalens strandkant. Markförhållandena är bättre än på motstående sida av kanalen och platsen är lugnare med tanke på trafik. Träd och blomsteräng kan fungera som fond för konstverket. Ängen klipps ca två ggr/år. Växter som blåklint, vallmo och prästkragar har såtts på ängsbacken ned mot dagvattendiket, där ett specialgräs för dagvattendiken odlats

Funktionsbeskrivning

- Verket ska fungera som blickfång för gående och cyklister men framför allt för besökare som sitter ned på parkbänken intill kanalen.
- Konsten ska gestaltas som en lugn plats i kontrast till den livliga trafiken i rondellen.
- Verket ska samspela med dekorationen inuti tunneln.
- Verket ska vara permanent
- Gestaltningen kan med fördel inbegripa vatten fysiskt på ett eller flera sätt
- Verket ska vara unikt men relateras till befintliga verk i skulpturparken som är en del av stadspark Åkers kanal. I

enlighet med Österåkers konstpolicy ska olika material och uttryck vara representerade vad gäller offentlig konst

Begränsningar och tekniska förutsättningar

Vid inköp av konst behöver hänsyn tas till riksintresset Åkers kanal. En annan aspekt är att förankring och montering av konstverket ska göras så att stöld undviks.

Marken sköts av Österåkers kommun med hänsyn till gräs och plantering. Särskild hänsyn måste dock tas till framkomlighet och tillgänglighet

Konstverket ska på något sätt ha vatten som en komponent. Vatten till konstverket kommer tas från det angränsande kanalens vattnet. Vid val av material och form där vattnet ska röra sig bör beaktande göras av att det kan bildas alger och missfärga underlaget.

En idé om vattnet som en inte evig resurs och behov att hushålla med vatten kan spela in som pedagogiskt inslag och skapa ytterligare en dimension i gestaltningen.

Tekniska förutsättningar: pump kommer finnas på plats m a a dagvatten, det behöver planeras för sluttande avrinning för vatten att rinna undan och inte frysa. Vatten vid konstverk kan vara i drift ca maj-september. Teknisk detaljritning kommer tas fram av va-ingenjören i samverkan med upphandlad konstnär.

Estetiska kvalitéer vintertid. Då pumpar till konstverket inte kommer vara igång vintertid önskas att konstverket ändå har ett uttryck av vattnets närvaro.

Om ljus skulle kunna betonas under vinterhalvåret kan el till belysning i så fall tas från befintlig belysning.

Skulpturen bör inte vara alltför låg med tanke på sluttning och omgivande äng. Grusyta lämnas på platsen innan storlek på eventuell sockel är fastställd.

Ekologisk hållbarhet och framtida skötsel

Planerad pump för bevattning finns. (Entreprenör fyller tankbil och vattnar träd och andra planteringar från vattnet i kanalen). Konstverket bör kunna samordnas så att el till denna pump även används till konstverkets pump.

- **Tema, vision och nyckelord**

I enlighet med riktlinjerna har kommunens konstkommitté d v s kultur- och fritidsförvaltningens presidium och ordförande i namnberedningen bjudits in till visionsarbetet kring konst vid Säbybron. Tema och vision har fastställts av den för projektet sammansatta arbetsgruppen. Vatten i förhållande till omgivande jordbrukslandskap och växtlighet diskuterades.

Framtaget tema och nyckelord är:

- Tema: **vatten som livgivare.**
- Nyckelord: **Rofyllt vatten.**

Gestaltningen kan med fördel inbegripa vatten fysiskt på ett eller flera sätt; porlande i ett lugnt vattenflöde eller som en stilla spegel.

Arbetsgrupp, samrådsgrupp och konstkommitté

Arbetsgrupp

- Konststrateg, Österåkers kommun
- Landskapsarkitekt, Österåkers kommun
- Projektledare anläggning

Samrådsgrupp/jurygrupp

Samrådsgruppen utgör jury vid upphandling av och senare bedömning av skisser. I samrådsgruppen ingår:

- Konststrateg/ intern konstkonsult, Österåkers kommun
- Landskapsarkitekt representant från byggherrarna
- Landskapsarkitekt, Österåkers kommun
- Extern konstkompetens
- Projektledare samhällsbyggnadsförvaltningen Österåkers kommun
- Representant drift SBF

Referensgrupp

Antikvarie, driftingenjörer belysning Österåkers kommun samt teknisk konsult.

Konstkommitté

Konstkommittén är politiker som bjuds in till visionsarbete och presentation av konstnärer och av skissförslag.

Upphandling

Upphandlingen kommer att utföras i enlighet med lagen om offentlig upphandling, LOU (2016:1145) och bestämmelserna kring ett tvåstegsförfarande.

Först kontrollerar kommunen att leverantören uppfyller de ställda kraven (uteslutningsgrunder och kvalificeringskrav). Sedan bjuds de anbudssökande

som bedöms uppfylla kraven in till att lämna anbud. Anbuderna utvärderas enligt den utvärderingsmodell som framgår av upphandlingsdokumentet.

Behörighetskrav

Yrkesverksam konstnär minst fem år och/eller examen från Konsthögskola lägst (BA), samt krav på F-skattsedel.

Kravspecifikation och kriterier

Krav att lämna minst två referensuppdrag med erfarenhet av liknande uppdrag i offentlig miljö.

Konstnären ska ha allmän kännedom om tekniska lösningar för vatten som komponent i sitt verk. Därav önskas att minst ett referensuppdrag är ett redan besiktigt och igångsatt verk med vatten som en del av det konstnärliga uttrycket.

Kriterier

- Konstnärskap som relaterar till konstuppdragets förutsättningar, tema och nyckelord
- Förmåga att skapa tillgänglighet så att konstverket kan upplevas på olika sätt, med olika sinnen och bidra till en plats oavsett årstid.
- Verkshöjd och konstnärlig kvalitet, d.v.s. ett rikt och kvalitativt konstnärskap med stor precision i uttrycken.
- Unicitet, d.v.s. ett unikt och självständigt konstnärskap.
- Konstnären ska uppvisa förmåga att arbeta med skulptur/skulpturala installationer i utomhusmiljö
- Konstnärens verk ska ha innehållsligt hållbarhet och uttrycket ska vara tankeväckande och kunna rymma olika tolkningar samt vara angeläget över tid
- Hållbarhet ur ett miljömässigt perspektiv gällande val av material och teknik.
- Konstnären ska förutom dialog med arbetsgruppen, ha erfarenhet av att föra dialog med vatten och avloppsingenjör som kommer vara behjälplig i skiss och projekteringsfas. Teknisk detaljritning kommer tas fram av va-ingenjören i samverkan med konstnär.
- Konstnären ska visa prov på teknisk materialkunskap gällande funktionen ur ett förvaltningsperspektiv, och säkerhetsperspektiv

Slutgiltig produkt ska vara unikt och därmed finnas i ett exemplar.

Skissförslaget får ej säljas vidare till tredje part.

Tidsplan

(tidplanen kan komma att justeras)

Upphandlad konstnär får i uppdrag att skissa för platsen.

- Beslut konstprogram: februari 2024
- Upphandling och tilldelning maj 2024
- Startmöte konst på plats Säbybron juni 2024
- Skissarbete och konstruktions- och belysningsprojektering juni – september - 2024 (samverkan och deltagande på projekteringsmöten framtagande av konstruktion och belysningskoncept.)
- Produktion 2024-2025
- Leverans 2025 efter överenskommelse med kommunen.
- Slutbesiktning i samband med placering
- Garantibesiktning två år efter placering

Ekonomi och budget

Konstnärens totalbudget är 600 000 kronor exklusive moms och ska täcka eventuella skissarvoden, mötestid, framställandet av själva konstverket, anlita konstnärens arvode, materialkostnad, frakt, försäkring m.m. som regleras i kontrakt mellan upphandlad konstnär och kommunen. Budgeterad kostnad för installation/VA, teknisk konsult, förankring, montering, ljus och markarbete beräknas till 300 000 kronor och bekostas av Österåkers kommun.

Kommunikationsplan

Konsten kommer att kommuniceras genom information på kommunens webbplats, GIS-karta och eventuellt appen Upptäck konsten.

Läs mer om konst i Österåker på osteraker.se/konst och ta gärna en promenad i stadsparken.